

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 66. Clementis XII. Constitutiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

Sæc. XVIII.

A. C. 1733.

Præterea memoratu digna est
 ecclesiastica Constitutio Ulmenfis,
 Anno 1751. inter alia statutum,
 v. g. poenitens suum crimen
 Judice pernegaverit, falsumque
 mentum fecerit, & id Confessario
 fessus fuerit, hic quidem hoc crimen
 manifestare non debeat, poenitentem
 tamen hortetur, ut suum crimen
 dici detegat, vel si quis furtum
 misisse confitetur, confessarius
 adstringat ad restitutionem, vel si
 confitetur, se scelus in Reipublice
 proximi damnum committere voluit
 ad evitandum damnum Confessarius
 quidem crimen, non tamen personam
 manifestet &c. His nullas addo
 flexiones, utpote Catholico Legi
 ultro occurrentes.

§. LXVI.

Clementis XII. Constitutiones.

Hoc item anno Clemens XII. Pape
 fex Maximus ad conservandam
 Ecclesiasticæ ac Monasticæ disciplinæ
 vigorem plures edidit Constitutiones
 & quidem die decima octava Januarii
 ad mentem Clementis X. Prædecessoris
 sui omnibus & singulis Congregationibus
 de Somascha Clericis ambitum seu
 cursum ad quascunque Personas vel Eclesias

saſticas vel ſæculares pro obtinendis guberniis, Superioritatibus aut voce in Capitulis generalibus ſub excommunicatione latæ ſententiæ, & perpetuæ inhabilitatis pœna prohibuit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

Cum olim extra Placentinæ Urbis mœnia Hoſpitale ſub titulo S. Lazari pro leproſis, ac poſtea pro infirmis ſenibus, ac demum pro utriusque ſexus pauperibus erectum eſſet, demum vero ex ipſa ſexus ætatiſque diverſitate plurima orirentur incommoda, Julius Cardinalis Alberonius illud in Collegium pro Clericis ſæcularibus Placentinæ Diœceſis convertere decrevit, ut ibidem ſacris Ordinibus initiandi ſpiritualibus exercitiis vacare, ſacrisque ritibus imbui poſſent. Hoc igitur Cardinalis proſcriptum Clemens Papa ratum habuit, & hujus Collegii adminiſtrationem ac regimen Presbyteris Congregationis Miſſionum, præſcriptis quibusdam ſtatutis, die tertia Februarii commiſit. Biduo poſt idem Pontifex ſtatuit, ne deinceps Procurator Generalis vel Aſſiſtentes Generales Ordin. S. Auguſtini eligantur in Generalem, niſi prius ab ejuſmodi officio per ſexennium vacaverint. Pariter ad preces Prioris Generalis Carmelitarum die decima nona Februarii decrevit Pontifex, ut in Provincia Calabriae citerioris & ulte-

Sæc. XVIII.

A. C. 1733.

ulterioris in proximo triennio Provincialis sit ex parte Calabriae citius cum duobus Definitoribus, & uno pro Capitulo Generali, reliquisque duo Definitores & alter Socius in parte Calabriae ulterioris, & sic versa in subsequenti triennio: quoque circa Provinciam in Provincia die tertia Martii statutum.

Porro die decima Aprilis Clemens Papa confirmavit Clementis VIII. Benedicti XIII. decretum, vi cuiusdini FF. Prædicatorum concessum Processiones Corporis Christi & SS. sarii celebrare valeant, quin eis propterea a quocunque lites vel controversiæ moveri possent: Die autem decima Maij idem Pontifex Ordinem Minimorum facultatem erigendi Confraternitates sub instituto S. Francisci de Paula concessit: tertia vero postea Capuccinis Missionariis & Conventibus indulgit, ut Missionum & Conventuum tempore Sacerdotibus tam secularibus quam Religiosis, in locis in quibus desunt Ordinis sui Conventarii, peccata sua confiteri valeant. Propterea gravior hoc anno contentio cruciavit inter Clericos Pauperes a Salesianis piis nominatos & inter Vilnenses Jesuitas; quamvis enim Clemens XI. die prima Maij Anno 1731. etc.

Vide supra
tom. 13.
pag. 723.

Sæc.XVIII.
A. C. 1733.

Constitutione, quæ incipit: *Nobis, qui-*
bus &c. præfatis Clericis liberum sa-
cratiores scientias adolescentibus etiam
Nobilibus tradendi jus asseruerit, ni-
hilominus Jesuitæ, qui Vilnensem Aca-
demiã moderabantur, hoc jus in
controversiam duxere, Paulo Strylevs-
kio Jesuita hanc causam Romæ agente:
Has ergo contentiones, ut tandem
Pontifex penitus extingueret, die tri-
gesima Junii sequentem edidit Consti-
tutionem, quam, cum ex ejus tenore
tota hujus litis series exacte agnosci
possit, ferme integram huc referre,
haud superfluum videtur.

„Cum itaque . . . . Congregatio
„dilectorum filiorum Clericorum Re-
„gularium Pauperum Matris Dei, qui
„a Scholis Piis denominantur, in Vil-
„nensem civitatem canonicè introducta
„fuisse, a dilectis quoque filiis Cleri-
„cis Regularibus Societatis Jesu, qui
„Universitatis studii generalis seu pu-
„blicæ Academiæ Vilnensis curam ge-
„runt, non licere ibi cuiquam extra
„eandem Universitatem sive Acade-
„miã eminentiores disciplinas & scien-
„tias adolescentibus tradere, pro-
„ptereaque non posse jam dictos Cle-
„ricos Regulares publicas scholas ibi-
„dem aperire, prætensum fuerit; hu-
„jusmodi prætensionibus in Congre-
„gatio

Bull. magn.
Clem. XII.
tom. 14.
pag. 280.

Sæc. XVIII. „gationem sanctæ Romanæ Ecclesie
 A. C. 1733. „Cardinalium, negotiis & consilio
 „nibus Episcoporum & Regularium
 „præpositorum, e quorum numero
 „Nos ipsi tunc eramus, ab utraque
 „parte deductis, eadem Congregatione
 „Cardinalium die vigesima septima
 „mensis Martii Anni Domini 1727.
 „ferente dilecto filio nostro Nostro
 „sanctæ Romanæ Ecclesie Presbytero
 „Cardinale, Spinula nuncupato,
 „creverit primo, dictis Clericis
 „laribus licere aperire scholas
 „modum duntaxat, scilicet inferioribus
 „pro pueris pauperibus, gratis &
 „ullo stipendio imbuendis in
 „elementis, grammatica, computatione
 „præcipue in bonis moribus, &
 „Catholicæ rudimentis, ad formam
 „literarum Apostolicarum sel. memoriæ
 „Pauli Papæ V. Prædecessoris Nostri
 „quæ incipiunt: *An ea, interdicta*
 „*fluatone, & amplius causam non*
 „*proponi censuerit, & piæ memoriæ*
 „Benedictus Papa XIII. etiam Præ-
 „cessor Noster decretum prædictum
 „suas literas Apostolicas sub anno
 „Piscatoris in forma Brevis die decima
 „septima mensis Martii insequentis
 „1728. expeditas, Apostolica auctorita-
 „tate confirmaverit atque approbaverit,
 „rit, prout in decreto ac literis esse
 „

„dem Benedicti plenius & uberius Sæc. XVIII.
 „continetur. „ A. C. 1733.

„Deinde vero Nobis, divina fa-
 „vente Clementia, ad Beati Petri
 „Sedem evectis, cum innotuisset, va-
 „rias, interque se discrepantes senten-
 „tias ac voces percrebuisse de proprio
 „officio, præcipuoque instituto primo
 „dictorum Clericorum Regularium,
 „super modum & rationem instituendi
 „adolescentes, eorum curæ commif-
 „sos, eosdemque in scholas recipiendi,
 „deque Statutis a piæ record. Grego-
 „rio Papa XV. etiam Prædecessore
 „Nostro, confirmatis & approbatis, ac
 „de complurium aliorum Romanorum
 „Pontificum tam sub plumbo quam sub
 „Annulo Piscatoris, in dicta forma
 „Brevis, pro dictis Clericis Regulari-
 „bus Pauperibus Matræ Dei, editis
 „litteris Apostolicis, & præcipue eo-
 „rundem Pauli, Gregorii, & Urbani
 „VIII. Alexandri VII. Clementis IX.
 „& Clementis X. etiam Romanorum
 „Pontificum Prædecessorum Nostro-
 „rum: Nos quascumque controver-
 „sias & dissensiones, ex statutorum &
 „litterarum Apostolicarum hujusmodi
 „vario sensu ortas, & tunc fortasse ori-
 „turas, pro nostri Apostolatus munere
 „de medio tollere volentes, particu-
 „lari Congregationi Venerabilium Fra-
 „trum

Sæc. XVIII. „trum nostrorum sanctæ Romanæ „ du
 A.C. 1733. „clesiæ Cardinalium, videlicet „ R
 „ memoriæ Prosperi Marefuschii „ se
 „ eundem primo dictorum Clericorum „ C
 „ Regularium Matris Dei Protectores „ R
 „ Leandri de Portia, ac Petri Alphon- „ ci
 „ Caraffæ, ad rem maturo consilio „ ce
 „ minandam, tunc per Nos Apostolicam „ qu
 „ auctoritate prædicta institutæ & „ di
 „ viis facultatibus necessariis instruatæ „ D
 „ commiserimus & mandaverimus „ ni
 „ de omnibus & singulis tam in „ m
 „ ma Brevis, quam sub plumbæ „ tis
 „ præfertur, expeditis, dictæ „ sol
 „ Clericos Regulares respicientibus „ lic
 „ Apostolicis literis ac statutis præ- „ Pa
 „ ctis mature perpensis, in subsequen- „ Pi
 „ capita sedulo inquirerent, „ di
 „ „Primo nimirum, an præ- „ &
 „ Clericis Regularibus Pauperibus „ les
 „ tris Dei in suis publicis scholis, „ Or
 „ ter scribendi, legendi & computandi „ tia
 „ regulas, atque etiam grammaticas „ tra
 „ scientias majores tradere liceret „ Co
 „ „Secundo, an ipsi ad easdem „ mi
 „ scholas pueros etiam Divites, Ne- „ Re
 „ lesque admittere possent, „ pa
 „ „Tertio, an in suam curam & „ pu
 „ gimen juvenum Collegia, Seminaria „ pit
 „ & Convictus habere itidem possent, „ His
 „ „Quarto quæsitum est, an privile- „
 „ gium Apostolicum eis foret concessum „

„dum, regulares domos sine aliorum Sæc. XVIII.
 „Regularium consensu, condere pos- A. C. 1733.
 „sent, ubi tamen eis pro numero a

„Constitutionibus Apostolicis præfixo
 „Religiosis alendis sufficientes redditus
 „citra mendicandi & quæstuarii ne-
 „cessitatem alias suppeterent: quum-
 „que Congregatio particularis, præ-
 „dicta die 13. Mensis Aprilis Anni
 „Domini 1731. habita præmissis om-
 „nibus, quemadmodum præcepera-
 „mus, diligenter inspectis & pondera-
 „tis, nemine discrepante, in hanc re-
 „solutionem uno ore devenerit, sci-
 „licet: “

„Ad primum, Clericos Regulares
 „Pauperes Matris Dei, qui a Scholis
 „Pii denominantur, teneri prima ru-
 „dimenta Catholicæ fidei, grammaticæ
 „& computorum regulas tradere ado-
 „lescentulis ad formam Constitutionum
 „Ordinis sui: licere etiam eisdem scien-
 „tias Majores in suis publicis Scholis
 „tradere, dummodo tamen apud eos
 „Constitutiones Ordinis quoad scholas
 „minores serventur. „

„Ad secundum, eosdem Clericos
 „Regulares teneri admittere pueros
 „pauperes; & licere eis admittere
 „pueros divites, & Nobiles. „

„Ad tertium, posse ad formam Ca-
 „pitulorum Generalium. „

Hist. Eccles. Tom. LXXIV. Aa Ad

Sæc. XVIII.

A. C. 1733.

„Ad quartum, pro gratia pri
 „eis concedendi responsum sub
 „formam scilicet indulti fel. re
 „Prædecessoris Nostri Clementis
 „pæ IX. Fratibus Excalceatis C
 „Beatæ Mariæ Virginis de Mont
 „melo, concessi die sexta O
 „Anni 1668. „

„Relataque Nobis insequent
 „per Venerabilem Fratrem Ant
 „scopum Nazianzenum, Aud
 „nostrum, quem Nos eidem C
 „gationi particulari Secretarium
 „gnaveramus, resolutione hujus
 „quascumque contentiones, C
 „dias, & lites, si quæ forsan
 „dolibet ubivis locorum super
 „modi statutorum, & literarum
 „stolicarum interpretatione &
 „sensu contra primo dictos C
 „Regulares exortæ, & coram
 „vis judicibus introductæ, &
 „cisæ pendere repertæ fuissent,
 „imposterum oriri unquam pot
 „ad Nos & Sedem Apostolicam
 „cantes, ac penitus supprime
 „extinguentes, ac super eis
 „tuum silentium imponentes;
 „proprio & ex certa scientia,
 „Apostolicæ potestatis plenitudi
 „stris, resolutionem seu decretum
 „perius expressum & enuntiatum

„deinceps semper & perpetuo vigeret, Sæc. XVIII.
 „& ubique locorum a primo dictis Cle- A. C. 1733.
 „ricis Regularibus, illorum Præposito
 „& Procuratore Generalibus, cæteris-
 „que Superioribus & personis quibus-
 „cumque observaretur, dicta Apосто-
 „lica auctoritate perpetuo confirma-
 „verimus & approbaverimus; & ne
 „imposterum quisquam ubivis locorum
 „& gentium contra præmissa novas
 „controversias & dissensiones excitare,
 „primodictisque Clericis Regularibus
 „de his molestiam aliquam inferre au-
 „deret, quæ a dicta Congregatione
 „particulari explicata & resoluta fue-
 „rant, & a Nobis adprobata, dicta
 „que resolutione seu decreto contine-
 „bantur statutorum & literarum Apo-
 „stolicarum tam sub plumbo, quam in
 „forma Brevis hujusmodi, esse verum,
 „germanum, sincerum & indubiam
 „sensum; idque omne a quibuscum-
 „que etiam speciali nota dignis, &
 „vigore Constitutionum Apostolicarum
 „nostrarumque & Cancellariæ Apосто-
 „licæ regularum, specialiter & indi-
 „vidue exprimendis, etiam dictæ S. R. E.
 „Cardinalibus, locorum Ordinariis, ac
 „quorumvis Ordinum etiam Mendi-
 „cantium & militarium, necnon etiam
 „Congregationum quarumcumque alio-
 „rum Clericorum Regularium, etiam

Aa 2

„So

Sæc. XVIII „ Societatis Jesu, & cujusvis alterius
 A. C. 1733 „ regularis Instituti personis Regu-
 „ bus omnino servandum esse: ne-
 „ eisdem statutis & literis Apostolicis
 „ superius expressis ullam aliam in-
 „ pretationem tribui posse, neque
 „ mo dictis Clericis Regularibus ex
 „ statutis, literisque Apostolicis in-
 „ concessis præsertim dicti Patris
 „ Prædecessoris, Scientias Majores
 „ fieri unquam interdictum & veti-
 „ fuisse; imo etiam in suis publicis
 „ lis easdem scientias Majores
 „ lescentibus cujuscumque ordi-
 „ nis conditionis tradere & prælega-
 „ re, cuisse & licere, Apostolica aucto-
 „ ritate prædicta decrevimus & de-
 „ crevimus; prout in nostris desuper
 „ datum Romæ apud sanctam Mariam
 „ Majorem Anno Incarnationis Do-
 „ minicæ 1731. Kal. Maij Pontificatus
 „ Nostri Anno primo vulgatis, in-
 „ scriptis: *Nobis, quibus&c* literis
 „ tiam plenius & uberius continetur.
 „ Et licet primo dicti Clerici
 „ gulares, quibuscumque dissensio-
 „ nibus & controversiis per Nos, ut
 „ fertur, de medio sublatis & sup-
 „ pressis, Scientias Majores adolescentibus
 „ cujusvis conditionis & ordinis ubique
 „ locorum publice & libere tradere pos-
 „ sperarent; nihilominus ob præsentis

„extraordinarium ab Univerſitate ſeu Sæc. XVIII.
 „Academia Vilnenſi prædicta reſeſſum A.C. 1733.
 „(ut aſſerebatur) plurium adoleſcen-
 „tium, liberalibus diſciplinis & ſcien-
 „tiis operam navantium, illorumque
 „ad Scholas Pias, per primo dictos
 „Clericos Regulares in prædicta Civi-
 „tate Vilnenſi apertas & exercitas,
 „acceſſum pro parte Clericorum Regu-
 „larium Societatis Jeſu dictæ Civi-
 „tatis Vilnenſis, prætendentium, dictas
 „noſtras literas eandem Civitatem
 „Vilnenſem minime comprehendere;
 „& decretum, per Benedictum Præ-
 „deceſſorem jam memoratum ut præ-
 „fertur, confirmatum & approbatum,
 „quasi per eaſdem noſtras literas mi-
 „nime abrogatum, adhuc viribus ſub-
 „ſiſtere, ac Univerſitati ſeu Academiæ
 „prædictæ, private quoad alios quos-
 „cunque, gravioreſ ſcientias tradere
 „competere, hiſ & cauſa in partibus
 „coram dilecto quoque filio & Sedis
 „prædictæ Nuncio noſtro, apud Illu-
 „ſtrem Poloniæ Regem commorante
 „inter dictos Clericos Regulares So-
 „cietatis Jeſu ex una, & primodictos
 „Clericos Regulares ex altera partibus,
 „ſuper obſervatione memorati decreti
 „introducæ extitit: ac dictus Nuncius
 „noſter provide conſiderans, inſtan-
 „tiam dictorum Clericorum Regularium

Aa 3

„So-

Sæc. XVIII. Societatis Jesu adversus dictas
A. C. 1733. literas, motu, scientia & potestate
 plenitudine prædictis, ut præter
 expeditas, esse promotam; ideo
 super ea animum nostrum requi-
 existimavit: Nosque super hac re
 ture procedere volentes, eam
 Congregationem particularem,
 licet Leandri & Petri Aloysii Co-
 nalianum, & dilecti filii nostri Jo-
 Antonii dictæ S. R. E. Pres-
 Cardinalis Guadagni, primodicti
 Clericorum Regularium Protecto-
 in prædicti Prosperi Cardinalis
 functi locum suscepti adsignato
 tiam dicto Nazianzeno Archiepiscopo
 in Secretarium, iterum institutum
 illique Clericorum Regularium
 cietatis Jesu Civitatis Vindobonensis
 Universitatis seu Academiz hujus-
 modi privilegia, ac primodictum
 cretum, literasque Benedicti
 decessoris pro ejus confirmatione
 præfertur, editas hujusmodi,
 non rationes per eosdem Clericos
 Regulares Societatis Jesu in factis
 allatas, examinandi præcipuam
 ram commisimus. Et dicta Congre-
 gatio particularis die 9. Mensis
 ptembris Anni proxime præteriti
 auditis primodictis Clericis Regu-
 ribus, qui a Scholis Piis denomi-

„tur, ac mature rimata scriptura le- Sæc. XVIII.
 „gali Universitatis seu Academiæ Vil- A. C. 1733.
 „nensis Clericorum Regularium Socie-
 „tatis Jesu, a prædicto Nuncio nostro
 „transmissa, ac dilecto filio Procura-
 „tore Generali dictorum Clericorum
 „Regularium Societatis Jesu requisito,
 „consulendum esse Nobis, quod scri-
 „beretur per literas Secretariæ nostræ
 „Status eidem Nuncio nostro, decre-
 „tum prædictum dicto Anno 1727. in
 „caussa Vilnensi aperiitionis Domus &
 „Scholarum Piarum emanatum, ac
 „litteras Apostolicas dicti Benedicti Præ-
 „decessoris super ejus confirmatione in
 „forma Brevis. ut præfertur, expe-
 „ditas: Non obstare primodictis Cleri-
 „cis Regularibus ad effectum aperiendi
 „in Civitate Vilnensi Scholas Publi-
 „cas, etiam Scientiarum Majorum,
 „attenta Constitutione ac declaratione
 „nostris prædictis sub die 1. Maij Anno
 „1731. emanatis, ad formam tamen
 „ejusdem constitutionis: Neque con-
 „stare de prætensa privativa Universi-
 „tatis seu Academiæ Vilnensis quoad
 „scientias Philosophicas & Theologicas,
 „etiam morales, aliasque etiam infe-
 „riores, censuit: Factaque deinde per
 „dictum Archiepiscopum eadem die
 „9. Septembris de hac ultima resolu-
 „tione, seu decreto prædictæ Congre-

Sæc. XVIII. „gationis particularis, Nobis re
A. C. 1733. „ne, illi benigne annuimus, et
 „ultimodictam resolutionem seu
 „cretum pro ejus adimplemento,
 „dicto Nuncio nostro transmitti
 „davimus: dictusque Nuncius
 „ultimodictæ resolutioni seu de
 „sibi transmissio, ut par erat, in
 „rens, illud non solum voce palam
 „cit, sed etiam scriptis prolata
 „sententia, cujus tenor est: *Christi*
mine invocato, pro Tribunali sedente
solum Deum præ oculis habentes, per
nostram definitivam sententiam, quoniam
his scriptis serimus in causa & cau
quæ primo & in prima coram nobis
alia veriori versæ fuerunt & vertuntur
stantia, inter Rev. P. Sebastianum a
Stanislao, Procuratorem Generalem
sarum Clericorum Regularium Matræ
Scholarum Piarum Provinciæ Poloniæ
Lithuanicæ, nomine, de quo in Actis,
rem ex una: & Rev. P. Paulum
leuski, Procuratorem Generalem
rum Provinciæ Lithuanicæ Societatis
nomine pariter, de quo in Actis,
conventum ex altera, partibus, de
per observatione & executione Constitutio
nis Sanctissimi Domini Nostri Clem
Papæ XII. sub datum Kalendis Maij 1733
editæ favore Clericorum Regularium
perum Matris Dei, qui a Scholis Piarum

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

nominantur, rebusque aliis in actis caussæ
 & caussarum hujusmodi, ad quæ &c. di-
 cimus, declaramus, & definitive senten-
 tiamus, supra scriptam Constitutionem San-
 ctissimi Domini Nostri Papæ ad literam,
 & prout sonat, fore, & esse exequendam,
 & in omnibus & per omnia observandam,
 prout per præsentem exequi & observari vo-
 lumus & mandamus; signanter declaran-
 tes in casu, licuisse Clericis Regularibus
 Pauperibus Matris Dei, a Scholis Piiis
 denominatis, Domus Vilnensis Publicas
 Scholas aperire, ac etiam licere Scientias
 Majores in prædictis suis Scholis publicis
 tradere, & in easdem pueros Nobiles &
 Divites admittere; & pro præmissorum
 effectu mandatum de exequenda, & aliud
 quodcumque, desuper necessarium & op-
 portunum, decernimus & relaxamus, ac
 exequi volumus & mandamus &c. Ita
 pronunciavi Ego C. Archiepiscopus Ico-
 niensis, Nuncius Apostolicus, lata, lecta
 & publicata &c. Stephanus Skarctyraski
 Vicecancellarius Insuper dicti Clerici
 „Regulares Societatis Jesu præmissis
 „minime acquiescentes, a Nuncio no-
 „stro ejusque sententia appellationem,
 „quæ ab eodem Nuncio, prout juris erat,
 „rejecta fuit, ad Nos, & Apostolicam
 „Sedem interposuerunt. „

„Nos igitur, qui quascumque con-
 „tentiones & dissidia a religiosis Fa-

Sæc. XVIII. , miliis amovere studemus, eam
 A. C. 1733. , Clericorum Regularium Pauperum
 , Matris Dei, præcipue circa illam
 , Pias Scholas, in Civitate Vilna
 , existentes, tranquillitati & quieti
 , quantum cum Domino possumus, con-
 , sulere cupientes, eosque & eorum
 , singulos specialibus favoribus & gra-
 , tiis prosequi volentes, & a quibus-
 , excommunicationis, suspensionis,
 , interdicti, aliisque ecclesiasticis le-
 , tentiis, censuris & pœnis, a iure
 , ab homine quavis occasione vel cau-
 , latis, si quibus quomodolibet in-
 , dati existant, ad effectum præ-
 , tium tantum consequendum, hinc
 , serie absolventes & absolutos
 , censentes, ac litis & causæ
 , dictarum inter utrosque Clericos
 , gulares, olim, ut præfertur, in
 , dentium, status & merita, & de
 , dictæ Congregationis prædictæ
 , Cardinalium, negotiis Episcoporum
 , & Regularium præpositorum, ut
 , fertur, emanati, ac literarum
 , stolicarum dicti Benedicti Præ-
 , foris pro illius confirmatione edi-
 , rum, & unius ac alterius Congre-
 , tionis particularis prædictæ resolu-
 , num seu decretorum, ac nostrarum
 , per Nos, ut præfertur, editarum
 , ac Pauli Gregorii, Urbani, Alexan-

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

„ & utriusque Clementis Prædeceſſo-
 „ rum prædictorum, primodictos Cle-
 „ ricos Regulares quomodolibet reſpi-
 „ cientium, literarum Apoſtolicarum,
 „ ac ſtatutorum hujusmodi, & quorum-
 „ cumque in Capitulis Generalibus pri-
 „ modictorum Clericorum Regularium
 „ conditorum decretorum, omnium &
 „ ſingulorum tenores, etiam veriores,
 „ ac datas, præſentibus pro plene &
 „ ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad
 „ verbum infertis habentes, nec non
 „ litem & cauſam hujusmodi per dictos
 „ Clericos Regulares, Societatis Jeſu
 „ contra primodictos Clericos Regula-
 „ res, in Civitate Vilnenſi commo-
 „ rantes, ut præfertur, introductas,
 „ quatenus opus ſit, ad Nos & Sedem
 „ prædictam avocantes, illasque, &
 „ appellationem per eosdem Clericos
 „ Regulares Societatis Jeſu, ut præfer-
 „ tur, interpoſitam, penitus & omnino
 „ exſtinguentes & ſupprimentes, ac ſu-
 „ per eis perpetuum ſilentium impo-
 „ nentes, motu proprio, & ex certa
 „ ſcientia; ac deliberatione Noſtris,
 „ deque Apoſtolicæ poteſtatis plenu-
 „ tudine decretum Congregationis eo-
 „ rundem Cardinalium, negotiis &
 „ conſulationibus Episcoporum & Re-
 „ gularium præpoſitorum, ut præfer-
 „ tur, editarum: & literas Apoſtolicas
 „ ejus-

Sæc. XVIII. „ ejusdem Benedicti Prædecessoris „
A. C. 1733. „ per decreti hujusmodi confirmati „
 „ in forma Brevis confectas, ita ut „
 „ imposterum per dictos Clericos „
 „ gulares Societatis Jesu in quocumque „
 „ que judicium, vel extra illud, „
 „ quam deduci possint, dicta Apo- „
 „ lica auctoritate tenore præsentis „
 „ perpetuo revocamus, rescindimus „
 „ abrogamus. Et ultimo dictam „
 „ lutionem seu decretum per Congre- „
 „ gationem particularem, ut præfata „
 „ emanatum, & sententiam deinde „
 „ eundem Nuncium nostrum „
 „ primo dictorum Clericorum Regium „
 „ rium latam, auctoritate nostra „
 „ perpetuo confirmamus & approbamus „
 „ illisque perpetuæ & inviolabilis „
 „ stolicæ firmitatis robur adjicimus „
 „ nesque & singulos tam juris, quam „
 „ facti, & solemnitatum, ac quoscumque „
 „ que alios quantumvis subitan- „
 „ defectus, si qui desuper quomodo „
 „ bet intervenerint, in iisdem „
 „ plemus „

„ Ac de prætenfa facultate „
 „ versitatis seu Academiae Vindobonensis „
 „ publice docendi scientias majores „
 „ vative quoad alios, minime con- „
 „ tisse, minimeque constare, & „
 „ gore dictarum literarum nostrarum „
 „ Nobis, quibus incipientium „
 „ „

„dictos Clericos Regulares, etiam in Sæc. XVIII.
„Civitate Vilnensi Scholas Publicas A. C. 1733.
„retinere: in ibique Scientias etiam
„Majores adolescentibus cujusvis con-
„ditionis & ordinis tradere: ac etiam
„Collegia, Seminaria, & Convictus
„in suam curam & regimen recipere,
„Apostolica auctoritate perpetuo sta-
„tuimus & declaramus. Insuper ea-
„dem auctoritate, dictam nostram Con-
„stitutionem in reliquis ibidem expres-
„sis firmam, salvam, & illæsam existe-
„re, & censi debere, quoad omnia
„& singula, in ea in favorem dictorum
„Clericorum Pauperum Matris Dei
„contenta, confirmamus, & Vilnæ,
„ac ubique locorum inviolabiliter ob-
„servari mandamus: dictamque reso-
„lutionem & decretum Congregatio-
„nis particularis, & memorati Nuncii
„nostri sententiam, ac prædictas no-
„stras, præsentisque literas, & in eis
„contenta & expressa quæcumque,
„nullo unquam tempore de subreptio-
„nis vel obreptionis, aut nullitatis vi-
„tio, vel intentionis nostræ, etiam ex
„eo quod causæ, propter quas præ-
„missa emanarunt, coram Nobis vel
„alibi adductæ, verificatæ & justifi-
„catæ ac dicti Clerici Regulares So-
„cietatis Jesu civitatis Vilnensis, ac
„Universitatis seu Academiæ prædictæ
„Re-

Sæc. XVIII. „ Rectores seu Conservatores ac
 A. C. 1733. „ ministratores & quicumque ali
 „ præmissis & circa ea jus vel inter
 „ habentes, aut habere prætendentes
 „ ad id vocati & auditi non fuerint
 „ consensum suum eisdem præ
 „ non præstiterint: aut alio quovis
 „ factu etiam quantumvis magno
 „ substantiali, sive etiam ex eo, quod
 „ in eis solemnitates, ac quævis alia
 „ vanda & adimplenda, servata &
 „ impleta non fuerint aut ex quocumque
 „ que alio capite, etiam in corpore
 „ juris clauso, & quovis alio præ
 „ vel causa, etiam quantumvis legi
 „ ma, justa & privilegiata, ac
 „ cum & commune bonum respicientibus
 „ quæque ad effectum validitatis
 „ missorum exprimenda foret, non
 „ impugnari, invalidari, retractari,
 „ jus vel controversiam vocari, ad
 „ & terminos juris reduci, aut ad
 „ illas quodcumque juris vel facti
 „ gratiæ remedium, aut oris apertum
 „ nem impetrari; neque illas sub
 „ busvis similium vel dissimilium
 „ tiarum revocationibus, suspensio
 „ bus, limitationibus, derogationibus
 „ aut aliis contrariis dispositionibus
 „ comprehendi; sed semper ab illis
 „ capi, & quoties illæ emanabunt,
 „ ties in pristinum & validissimum
 „ statu

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

„statum restitutas, repositas & plena-
 „rie redintegratas, ac de novo etiam
 „quacumque posteriori data per primo-
 „dictos Clericos Regulares, a Scholis
 „Piis denominatos, nunc & pro tem-
 „pore existentes, quodcumque eli-
 „genda, concessas: illasque validas
 „& efficaces iore & esse, suosque ple-
 „narios & integros effectus in omni-
 „bus & per omnia fortiri & obtinere,
 „ac primodictis Clericis, nunc & pro
 „tempore existentibus, in omnibus &
 „per omnia plenissime suffragari; sic-
 „que, & non alias, per quoscumque
 „judices ordinarios vel delegatos,
 „quavis auctoritate fungentes, etiam
 „caussarum Palatii Nostri Apostolici
 „Auditores, & dictæ sanctæ Romanæ
 „Ecclesiæ Cardinales, etiam de La-
 „tere Legatos, Vicelegatos, dictæque
 „Sedis apud dictum pro tempore exi-
 „stentem illustrem Poloniæ Regem
 „commorantes, aliosque Nuncios, &
 „quoslibet alios, quavis auctoritate,
 „potestate, prærogativa, honore &
 „privilegio fungentes, sublata eis &
 „eorum cuilibet quavis aliter judi-
 „candi, definiendi, & interpretandi
 „facultate & auctoritate, judicari, de-
 „finiri & interpretari debere; & quid-
 „quid secus super his a quoquam qua-
 „vis auctoritate scienter vel ignoranter
 „con-

Sæc. XVIII. „contigerit attentari, irritum & in
A. C. 1733. „dcernimus.,

„Non obstantibus iis omnibus, quibus
„Nos in eisdem nostris literis volumus
„mus non obstare, ac Nostra & Capitulari
„cellariæ prædictæ Regula de Institutionibus
„quæsito non tollendo, ac Confirmationibus
„tionibus & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque
„clericorum Regularium Societatis Jesu, ac Universitatis
„seu Academix prædictæ, etiam iuramento, confirma-
„tione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis,
„statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris
„Apostolicis, de quibus omnibus, etiam si specialis,
„specificæ, expressæ, ac individua mentio habenda
„esset, dictis Clericis Regularibus Societatis Jesu ac
„Universitati seu Academix huiusmodi, illiusque Rectoribus
„Conservatoribus ac Administrantibus prædictis, aliisque
„Superioribus, & personis quibuscumque alias in
„contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis,
„et approbatis.,

Insuper die undecima Augusti Pontifex indulgentiam plenariam, ac perpetuam concessit omnibus rite confessis & S. Communionem refectis, qui in festis SS. Didaci & Claræ aliquam partem

norum Conventualium Ecclesiam vi-
 sitaverint. Die autem vigesima octava Sæc. XVIII.
 ejusdem Mensis Ordini FF. Prædica- A. C. 1733.
 torum insigne contulit privilegium,
 edita solemnī Constitutione, in qua
 singularem suam in D. Thomam Aquina-
 tem reverentiam, simulque ipsius
 præfati hujus celeberrimi Ordinis me-
 rita plurimum commendabat, in hæc
 verba :

„ Verbo Dei scripto & tradito in-
 „ nixam scientiam, res divinas, & mo-
 „ res, Christiano homine dignos, ad
 „ rectam Ecclesiæ Ministrorum institu-
 „ tionem, & salutem animarum, so-
 „ lide pertractantem, ejusdem Docto-
 „ res ac Ministros pietate venerabiles
 „ commendari tunc maxime convenit,
 „ quum ingruente falsorum dogmatum
 „ illuvie fides Catholica, & Christiani
 „ mores, supremæ curæ nostræ com-
 „ mitti, periclitantur: Quo loco Præ-
 „ decessores Nostri Romani Pontifices
 „ sanctum Christi Confessorem Thomam
 „ Aquinatem Ordinis Prædicatorem,
 „ & Ecclesiæ Doctorem, honoris causa
 „ Angelici cognomento appellatum,
 „ semper habuerunt; eum propterea
 „ justis laudibus in suis diplomatibus
 „ prosequuti, & præsertim Alexander
 „ IV. qui Thomam adhuc viventem per
 „ Dei gratiam thesaurum literalis scien-
 „ tiæ

Hist. Eccles. Tom. LXXIV.

B b t i æ

Sæc. XVIII. „tiæ adeptum pronunciavit: „
A. C. 1733. „ejus vestigia subinde incurrentes „
 „Romani Pontifices subsequuti „
 „nes XXII. Clemens VI. Urbanus „
 „Nicolaus V. Pius IV. & Beatus „
 „Xystus V. Clemens VIII. Paulus „
 „Alexander VII. Innocentius XII. „
 „Benedictus XIII. qui omnes uno „
 „ore adprobantes in Sacris Eccle- „
 „siis juxta ac magnos Ecclesie „
 „doctores, Gregorium, Ambrosium „
 „Augustinum & Hieronymum, Theop- „
 „hilum quoque, ut vitæ probitate, & „
 „superioris Theologiæ Scientia vene- „
 „randam miraque eruditione Ecclesiam „
 „clarificantem, ac sancta operum „
 „fæcundantem, coli voluerunt. „
 „Itaque tanti Viri doctrinam „
 „Conciliis etiam œcumenicis celebratam „
 „tam, debitis præconiis Reipublice „
 „caussa Nos quoque ornare cupimus „
 „quum dilectus noster in Christo „
 „Fratris germani filius Nereus „
 „Romanæ Ecclesiæ Diaconus Cardinalis „
 „sancti Hadriani, Corsinensis „
 „cupatus, necnon æque dilecti „
 „Ordinis Fratrum Prædicatorum „
 „flagrantibus ejusdem Ordinis „
 „Magistro & Procuratore Generalibus „
 „libus, Thoma Ripollio & Guilielmo „
 „Molo, submissas preces nobis obtul- „
 „erit, ut præcipuo quodam & specia- „
 „liter

„modo ejusdem sancti Viri Doctrinam, Sæc. XVIII.
 „in Gymnasiis Ordinis eorundem Fra- A. C. 1733.
 „trum Prædicatorum non unis regu-
 „laribus, sed etiam externis sæcula-
 „ribus Alumnis, illuc ad eam perdi-
 „scendam confluentibus, tradi solitam,
 „pro nostra erga Beatum Thomam de-
 „votione, totumque Ordinem de Ec-
 „clesia præclare meritum singulari be-
 „nevolentia, ornare dignaremur, ut
 „adolescentes, aliquo veluti præmio
 „animati ad Beati Thomæ doctrinam
 „cum Dei gratia intellectu conspicien-
 „dam, alacrius incumberent; quando-
 „quidem nullum in iisdem Gymnasiis
 „præmium, nulla ipsis expedita via pa-
 „teat ad eas Ecclesiæ dignitates con-
 „sequendas, quæ in Sacræ Paginæ
 „doctrina lauream, quam vocant li-
 „centiam vel gradum, publice adeptis,
 „alias de more conferri debent: Nos
 „hujusmodi precibus, pietate ac justiti-
 „a sobnixis, annuere volentes, ad
 „amplificandum sub tanto Magistro
 „probæ incorruptæque doctrinæ stu-
 „dium juvenes, divino famulatu per
 „sacratiores disciplinas addictos, motu
 „proprio, ex certa scientia, & mera
 „voluntate nostra, deque Apostolicæ
 „potestatis plenitudine in quibuscum-
 „que Gymnasiis, Scholis, Studiis, &
 „Collegiis Ordinis Fratrum Prædica-

Sæc. XVIII. „torum, extra cæteras Studiorum
 A. C. 1733. „neralium Universitates erectis v
 „rigendis, concedi, extendi, &
 „rogari volumus ac decernimus,
 „externis quibuscumque sæculari
 „in iisdem Gymnasiis Theologicæ
 „cultati, toto triennio absolutam
 „ram dantibus omnia & singula
 „stolica privilegia, ab Antecessoribus
 „Nostris Romanis Pontificibus concessa
 „juxta consuetudinem & methodum
 „præscriptam vel præscribendam
 „eodem Generali Ordinis Prædicatorum
 „Magistro, ut post præmissum
 „ligens probationis examen laureæ
 „ctoralis seu Magistralis, Prælectura,
 „tura, Licentia, Baccalaureatus,
 „que alii gradus consueti, in Scholis
 „Theologia libere & licite conferantur,
 „quos quidem Gradus iis pares
 „volumus, qui in hoc nostro Antiquo
 „gymnasio & Academia, Romæ
 „Sapientiæ nuncupata, quibus
 „que scholaribus solemnibus cæremoniis
 „conferri solent: Idemque hoc præceptum
 „legium omnino valere statuimus
 „quibuscumque insignioribus Civitatibus
 „bus & locis, in quibus sæculares
 „venes Theologicæ facultati operam
 „daturi, Scholas Ordinis Fratrum
 „Prædicatorum frequentare permittuntur,
 „tuntur, sive pauperes sive etiam
 „viri

„vites sint, quos Universitatum Offi- Sæc. XVIII,
„ciales ad gradus promovere fortasse A. C. 1733.
„recusaverint; etiamsi alias in iisdem
„locis publicæ hujusmodi & ordina-
„riæ studiorum Universitates eis pa-
„teant; ita ut postquam iidem sæcu-
„lares & externi juvenes, sine præ-
„judicio quorumcumque jurium ipsis
„Universitatibus de more persolven-
„dorum, a qua solutione divites eximi
„non debent, ad jam dictos gradus
„solemni cæremonia probati ac pro-
„moti fuerint, de eadem re ac facul-
„tate prælegere, disputare, ac alios
„quoscumque actus ad id necessarios
„ubique facere possint: omnibusque &
„singulis privilegiis, prærogativis, im-
„munitatibus, exemptionibus, libertati-
„bus, præcedentiis, favoribus, gra-
„tias, & indultis uti, potiri & gau-
„dere possint, quibus alii prævio di-
„ligenti examine in studiorum gene-
„ralium Universitatibus juxta earun-
„dem leges, ordinationes, usus, ri-
„tus & mores de jure vel consuetu-
„dine, aut alias quomodocumque
„utuntur, potiuntur, & gaudent, in
„omnibus & per omnia, nullo prorsus
„discrimine, ac si gradus suos in pu-
„blicis Universitatibus, & non alibi,
„accepissent. „

Sæc. XVIII,
A. C. 1733

Ceterum summus Pontifex, ne
ampli hujus privilegii effectus ab
mulis ullo pacto præpediri possit,
secunda Octobris edita alia Con-
tione testatus est, se magnopere
tenebras a Dissensionis filiis offusas
ex quorundam mentibus satis esse
sed plerosque etiam nunc intolerabili
nacia contendere, censuris laudatæ
tutionis doctrinam Sanctorum Augu-
sti & Thomæ de Divinæ Gratiæ efficacia
perstrictam.

Ut ergo nullas charitatis partes
revocandos errantes reliquas facerent
omnibus districte & sub Canonicis
nis inhiuit, ne disputantes, aut
sive in Scholis, sive in Concilio
sive scriptis editis, sive aliter propo-
suerint defendant, aut enuncient, quæ
novatorum calumnias firmare, ac pro-
vere possint, mentem tamen eorundem
decessorum Nostrorum compertam
nolumus aut per Nostras, aut per
laudes Thomisticæ Scholæ delatas,
ITERATO NOSTRO JUDICIO COMPRO-
BAMUS ET CONFIRMAMUS, quidquam
detractum cæteris Catholicis Scholis
ab eadem in explicanda Divinæ gratiæ
efficacia sentientibus, quarum etiam erga
Sanctam Sedem præclara sunt merita
quominus sententias ea de re tueri per-
quas hætenus palam & libere ubique

tiam in hujus *Almæ Urbis luce, docuerunt, & propugnarunt.* Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

„Pariter sub iisdem poenis interdixit Pontifex, ne interim vel scribendo, vel docendo vel disputando, vel alia qualibet occasione *notam aut censuram* ullam Theologicam iisdem Scholis *diversa sententibus* inurere, aut earum sententias convitiis, & contumeliis incescere audeant, donec de iisdem controversiis hæc sancta Sedes aliquid definiendum, ac pronunciandum censuerit. Pacem siquidem, quam cum veritate diligendam Dominus præcepit, inter Catholicæ Ecclesiæ Filios fovere, & communire debemus, & curamus; ut conjunctis divinarum licet Scholarum studiis firmitus sit adversus erroris insidias præsidium. „

„Propterea locorum Ordinariis, Inquisitoribus, cæterisque iudicibus Ecclesiasticis injungimus, ut altercationes, & contentiones, quæ disputationis æstu animos abripiente, in Christiani populi scandala erumpere possent, per Canonica remedia compefcant; iisdem facultatem ad id necessariam, & opportunam impertientes; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque &c. „

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

Ita summus Pontifex Thomæ
laudibus crebris deprædicatam
gratia ex se efficaci sententiam
modo a censuris immunem voluit.
insuper eam iterato suo iudicio
probavit confirmavitque, eidem
sententiæ discordem opinionem inter
donec hac in controversia Sedes
stolica suum iudicium pronuntiavit
convitiis incessere vetuit.

Statuit etiam Pontifex, die
ma quinta Septembris, ut FF. Eremitarum
S. Augustini a correctione Regularium
rum Superiorum a Priore ad Provinciam
cialem, & ab hoc ad Generalem
vocare debeant, priusquam ad Sedem
Apostolicam appellent: hæc quoque
Pontificis Constitutio die septima
cembris ad Fratres Discalceatos Con-
gregationis Italiæ & Germaniæ
fati Ordinis extensa fuit. Præterea
die decima quarta Decembris Pontifex
confirmavit cunctas Confraternitates
sub titulo B. M. V. septem dolorum
Superioribus Generalibus Ord. Seraphicorum
rum B. V. erectas, etsi de earum
nonica erectione non constiterit.

§. LXVII.

*Binæ S. Augustini epistolæ recensite
ventæ ac editæ.*